

01.03.23

Biodiversitet

*Hvordan standser vi tabet af
biodiversitet inden 2030?*

Artikel 14

©2023

Biodiversitet

Hvordan standser vi tabet af biodiversitet inden 2030?

Tekst af

Simone Sæderup Nielsen

1. Marts, 2023

Naturen gør menneskelig udvikling mulig, men med klimaændringer og vores efterspørgsel efter jordens ressourcer accelererer udryddelses-rater og verdens økosystemer ødelægges.

Denne nyfundne opmærksomhed på biodiversitetskrisen er effektiv til at skabe interesse og investeringer i bygningsløsninger. Der er dog voksende bekymringer for, at mangel på fælles fodslag om, hvad der definerer biodiversitet, såvel som samfundets rolle i at beskytte og genoprette naturen, kan skade bestræbelserne på at fremskynde virksomhedernes handling om tab og beskyttelse af biodiversitet.

Mandag den 19. december 2022 var en historisk dag for natur og biodiversitet, der markerede vedtagelsen af "Global Biodiversity Framework" (GBF) ved FN's konvention om biologisk mangfoldighed i Montréal (COP15). Denne globale aftale - som mange ser som en ækvivalent til Paris-aftalen for klima - forpligter verden til at standse og vende tabet af biodiversitet inden 2030.

Hvad er biodiversitet og hvorfor er det vigtig?

Biodiversitet eller biologisk mangfoldighed refererer til mangfoldigheden af liv på Jorden. Det omfatter mangfoldigheden af arter, økosystemer og gener. Biodiversiteten er vigtig, fordi den hjælper med at opretholde balancen i økosystemer og rummer mange fordele for mennesker, herunder mad, medicin og andre ressourcer. Imidlertid er biodiversiteten truet på grund af menneskelige aktiviteter, såsom ødelæggelse af levesteder, forurening og overudnyttelse af ressourcer. Bevaringsindsatsen sigter mod at beskytte og bevare biodiversiteten for at bevare økosystemernes sundhed og stabilitet.

Hvis vi ikke gør noget for at imødegå biodiversitetskrisen, kan det få alvorlige konsekvenser for både miljøet og mennesker. Biodiversitet er vigtig for økosystemernes funktion og stabilitet, og tab af arter og levesteder kan have en afsmittende effekt på resten af økosystemet. For eksempel kan tabet af en keystone-art have en dominoeffekt på resten af økosystemet, hvilket fører til tilbagegang eller forsvinden af andre arter.

Tab af biodiversitet kan også have negative konsekvenser for menneskers velvære. Mange planter og dyr giver vigtige ressourcer til mennesker - såsom mad, medicin og råvarer. Tabet af disse ressourcer kan få alvorlige konsekvenser for menneskers sundhed og økonomi. Derudover kan tabet af biodiversitet påvirke de tjenester, som økosystemerne leverer, såsom vandrensning og oversvømmelseskontrol.

Derfor er det vigtigt, at vi forsøger at løse biodiversitetskrisen for at beskytte miljøet og sikre menneskers langsigtede velbefindende.

Hvordan biodiversitet kan påvirke din virksomhed?

At forstå forholdet mellem natur og biodiversitet er et afgørende første skridt for enhver virksomhed, når den skal arbejde mod at udvikle troværdige og strategiske handlinger. At anerkende, at disse begreber er adskilte, men alligevel beslægtede, har vigtige konsekvenser for erhvervslivet:

Biodiversitet er et målbart output

En overflod af biodiversitet er en indikator for et sundt økosystem, som tilbyder værdi og robusthed for erhvervslivet. Vi er alle iboende afhængige af økosystemer. De output eller processer, som naturen leverer, gavner mennesker direkte eller indirekte og/eller forbedrer social velfærd. Nogle få eksempler omfatter bl.a. nøgletjenester som affaldsnedbrydning, afgrødebestøvning, oversvømmelseskontrol, vandrensning og kulstofbinding. Betydningen af økosystemtjenester for det globale marked er svimlende, hvor [OECD](#) anslår den økonomiske værdi til 125-140 billioner USD om året, hvilket svarer til næsten 1,5 gange størrelsen af det globale BNP.

Virksomheder er afhængige af naturen, hvilket går ud over gevinst og tab af biodiversitet

Forretningsoperationer, der påvirker biodiversiteten, har en direkte effekt på økosystemernes sundhed. De destabiliserer ofte landskaber af kritiske råstoffer og resulterer i risiko for værdikædernes modstandsdygtighed. Ustabilitet er allerede til stede som et resultat af vores nuværende økonomiske model, som behandler biodiversitet som en ubegrænset ressource. Denne tankegang har ført til, at mennesker overbruger Jordens biokapacitet med [56 procent](#), hvilket betyder, at vi overvurderer naturens evne til at regenerere. Indvirkningen af tab af biodiversitet er sådan, at [IPBES \(2020\)](#) vurderer, at vores nuværende bane vil underminere fremskridt mod 80 procent af SDG'erne, hvilket påvirker evnen til at opfylde mål, der adresserer fattigdom, sult, sundhed, vand, byer, klima, oceaner og jord. Hvordan erhvervslivet forstår biodiversitet og dens indvirkning på naturen, og hvordan dette inddrages i beslutningsprocesser, vil afgøre samfundets evne til at opfylde 2030-dagsordenen.

Fordelene ved at få den rigtige biodiversitet

Det er altafgørende for virksomheder at skelne mellem de to begreber, forstå og analysere sammenhængen mellem deres afhængighed og påvirkning på naturen, for at kunne sætte det rigtige ambitionsniveau for virksomheden. Dette vil muliggøre oprettelsen af målrettede relevante politikker og strategier med troværdige mål og målinger, der skaber muligheder, minimerer risici og reducerer omkostningerne.

Virksomheders effekt på biodiversiteten

Virksomheder kan have både positive og negative effekter på biodiversiteten. Nogle af de måder, hvorpå virksomheder kan have en indflydelse på biodiversiteten omfatter:

- **Ødelæggelse af levesteder:** Virksomheder kan bidrage til ødelæggelse af levesteder gennem aktiviteter som skovhugning, minedrift og byudvikling.
- **Forurening:** Virksomheder kan forurene luften, vandet og jorden gennem deres operationer, hvilket kan skade

eller dræbe planter og dyr.

- **Overudnyttelse af ressourcer:** Virksomheder kan overudnytte naturressourcer, såsom tømmer, fisk og mineraler, hvilket kan føre til tilbagegang eller udryddelse af arter, der er afhængige af disse ressourcer.
- **Forsyningskædepåvirkninger:** Virksomheders forsyningskæder kan også have indflydelse på biodiversiteten, da indkøb af råvarer og andre produkter kan bidrage til ødelæggelse af levesteder og andre miljøproblemer.

På den anden side kan virksomheder også gå mod at beskytte og bevare biodiversiteten. For eksempel kan de vedtage bæredygtige arealanvendelsesmetoder (som det bl.a. ses hos virksomheden *Let it bee* ([link](#))), bruge bæredygtige indkøbspraksis og støtte bevaringsindsatsen. Ved at gøre det kan de bidrage til at afbøde de negative virkninger af deres drift på miljøet og bidrage til bevarelse og beskyttelse af biodiversiteten.

Hvordan kan virksomheder forbedre biodiversiteten?

- **Beskytte og genoprette levesteder:** Virksomheder kan beskytte og genoprette levesteder, såsom skove og vådområder, på deres egne arealer eller i de områder, hvor de opererer. Dette kan være med til at bevare og øge biodiversiteten i disse områder.
- **Implementér praksis for bæredygtig arealanvendelse:** Virksomheder kan indføre bæredygtige arealanvendelsesmetoder, såsom at bruge færre pesticider og gødning og spare på vandet, for at reducere den negative indvirkning af deres aktiviteter på miljøet.
- **Brug bæredygtig indkøbspraksis:** Virksomheder kan bruge en bæredygtig indkøbspraksis til at reducere deres forsyningskædes indvirkning på biodiversiteten. For eksempel kan de hente materialer fra leverandører, der bruger bæredygtig høstpraksis, eller de

kan bruge genbrugsmaterialer til at reducere efter-spørgslen efter nye råvarer.

- **Støt bevaringsindsatsen:** Virksomheder kan støtte bevaringsindsatsen gennem økonomiske bidrag eller ved at samarbejde med bevaringsorganisationer for at beskytte og genoprette levesteder og arter.
- **Uddan medarbejdere og kunder:** Virksomheder kan uddanne deres medarbejdere og kunder om vigtigheden af biodiversitet, og hvordan de kan være med til at beskytte den.

Ved at implementere disse og andre praksisser kan virksomheder bidrage til bevarelse og beskyttelse af biodiversiteten og bidrage til at skabe en mere bæredygtig fremtid.

COP 15 - Hvad har vi [forpligtet os til?](#)

Udvalgte aspekter af den globale biodiversitetsramme:

- **“30 gange 30”- målet.** Mål 3 forpligter sig til at bevare 30% af “terrestrisk, indre vand og kyst- og havområder” inden 2030. Derudover kræver mål 2 at genoprette mindst 30% af forringet land og vandveje. Regeringer forpligter sig også til at beskytte områder af stor biodiversitetsmæssig betydning og områder med kritiske økosystemer i de resterende 70% af jord og vandveje på Jorden.
- **Menneskerettighedsbaseret tilgang.** Oprindelige (Indigenous) samfund nævnes eksplicit i fire af målene - inklusiv mål 3 (‘30 x 30’-målet). GBF anerkender, at indfødtes bevaringsmodeller skal normaliseres i dette årti, og pålægger de oprindelige samfunds rettigheder til deres traditionelle territorier, når [mål 3](#) nås.
- **Naturoplysning for erhvervslivet.** Erhvervssektorens rolle i at nå GBF’s politiske mål blev skitseret i flere mål. Mest bemærkelsesværdigt er Mål 15: “Take legal, administrative or policy measures to encourage and

enable business” to “regularly monitor, assess, and transparently disclose their risks, dependencies and impacts on biodiversity [...] along their operations, supply and value chains and portfolios”. Dette omfatter også compliance i forhold til adgang og fordeling.

- **Ændring af miljøskadelige tilskud.** Mål 18 kræver, at regeringerne “Identify by 2025, and eliminate, phase out or reform incentives, including subsidies harmful for biodiversity, [...] while [...] progressively reducing them by at least \$500bn per year by 2030, starting with the most harmful incentives, and scale up positive incentives for the conservation and sustainable use of biodiversity”. [I øjeblikket går mere end \\$1.8 trillion i årlige tilskud til industrier forbundet med tab af biodiversitet.](#)
- **Biodiversitet og naturfinansiering.** Rammen anslår et finansieringsgab for biodiversitet på 700 milliarder dollars (USD). Mål 19 skitserer finansielle forventninger, herunder: “[...] inden 2030, mobilisering af mindst 200 milliarder amerikanske dollars om året”. Dette inkluderer “udnyttelse af privat finansiering”, innovation i naturrelaterede finansmarkedsordninger og fællesskabsledede ikke-markedsbaserede tilgange til bevaring – som alt sammen vil kræve engagement i den private sektor.

Der er altså ingen tvivl om at biodiversitet kommer til at spille en stor rolle for virksomheder i de næste par år og derfor er det ekstra vigtigt, at man allerede i dag begynder at overveje, hvordan man kan være med til at øge biodiversiteten.

Virksomheder kan have både positive og negative påvirkninger på biodiversiteten. Nogle virksomheder bidrager til ødelæggelse af levesteder, forurening og overudnyttelse af ressourcer, mens andre tager skridt til at beskytte og bevare biodiversiteten. Virksomheder kan anvende bæredygtige arealanvendelsesmetoder, bruge bæredygtige indkøbspraksis og støtte bevaringsbestrebelse for at afbøde de negative virkninger af deres drift på miljøet og herved bidrage til bevarelse og beskyttelse af biodiversiteten. Det er vigtigt, at virksomheder erkender vigtigheden af biodiversitet og griber ind for at løse biodiversitetskrisen for at skabe - en mere bæredygtig fremtid for alle.

Centrale punkter

- Vores nuværende økonomiske model behandler biodiversitet som en ubegrænset ressource.
- En klar forståelse af biodiversitet og dens indvirkning på naturen, og hvordan dette inddrages i beslutningstagningen, vil bestemme evnen til at opfylde 2030-dagsordenen.
- Virksomheder kan handle nu ved at vurdere deres naturpåvirkninger og udvikle naturbaserede løsninger, der afbøder skadelige påvirkninger, beskytter samfund samt beskytter og regenererer biologisk mangfoldighed.
- Biodiversitet er mangfoldigheden af alle levende organismer på genetisk, arts- og økosystemsniveau. Naturlig kapital er verdens beholdning af naturlige aktiver, som omfatter geologi, jord, luft, vand og alle levende ting.
- Målet "30 gange 30" forpligter regeringer til at bevare næsten en tredjedel af Jorden til naturen inden 2030.

- En menneskerettighedsbaseret tilgang til oprindelige samfund er kernen i bevaringsindsatsen.
- Det første kvartal af 2023 er kritisk, da virksomheds-samfundet udnytter begivenhedens momentum, overvejer konsekvenserne af Global Biodiversity Framework og går videre med nye initiativer til at beskytte naturen.

